

'Twee keer geboren: bij kans en keuze'

door Bas Vermeer. vrijdag 14 november 2008 | 03:20 | Laatste bijgewerkt op: vrijdag 14 november 2008 | 10:01

GOIRLE - Met zijn timmermanskistje als handbagage vertrok geboren Goirlenaar Jan van Boxtel op vierentwintigjarige leeftijd naar Canada. Die overstap, een halve eeuw geleden, was het begin van een leven waarin hij langs allerlei beroepen zwierf.

Van timmerman, werken in de bouw, van hoteleigenaar en leraar werd Van Boxtel - of John Boxtel zoals ze hem in Canada noemen - uiteindelijk een van de vier bekendste beeldhouwers van het land.

Zondag keert de emigrant terug naar zijn geboortegrond: in levenden lijve, maar met zijn leven en omzwervingen gevangen op celluloid. Filmmaker Bart Coenders (34) legde het verhaal van Van Boxtel vast in de filmdocumentaire 'Moving Target'.

"In 2003 nam ik de beelden op", blikt Coenders terug. "Voor Omroep Brabant maakte ik een serie over geëmigreerde Brabanders. Toen de serie was afgelopen, stuitte ik nog op het verhaal van Van Boxtel. Toen hij op bezoek in Goirle was, sprak ik met hem. Zijn energie, het artistieke in hem sprak me aan."

Coenders vertrok dat jaar voor drie weken naar Canada. Om met Van Boxtel te praten, hem aan het werk te zien. Coenders: "Met de vraag in het achterhoofd: 'waarom is 'ie zoals 'ie is?'. Wat drijft die man? Niet zijn beroemdheid als kunstenaar sprak me aan, maar juist zijn drijfveren." Zelf zou Coenders dat jaar voor vijf jaar naar Frankrijk emigreren. In Van Boxtel ontdekte hij een inspiratiebron. "Ik dreef mee op zijn energie", zegt Coenders. "Het is fascinerend om hem aan het werk te zien. Hij neemt plaats aan zijn werk en dat begint te leven onder zijn handen. Als je pas op 40-jarige leeftijd zo aan de slag gaat, dan zat dat altijd al ergens in je."

In de documentaire, die dit jaar werd gemonteerd, wordt ook de tijd die voorafging aan Van Boxtels kunstenaarschap belicht. Hoe de beeldhouwer Goirle verruilde voor het buitenland omdat daar, in zijn ogen, wel kansen lagen. "Hier kon hij geen kunst studeren, werd hij dom gehouden door de kerk", zegt Coenders. "Ook had hij problemen met zijn leefomgeving. In Canada kon hij die kansen wel grijpen." Of zoals Van Boxtel zei, zegt Coenders: "Je wordt twee keer geboren, één keer bij kans, één keer als keuze."